

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
Rozdział pierwszy	
Zróżnicowanie językowe Słowian środkowopółudniowych, czyli od konstrukcji do destrukcji	21
1.0. Uwagi wstępne	23
1.1. Od próby unifikacji do zróżnicowania narodowego i językowego	26
1.2. Sytuacje języków narodowych	38
1.2.0. Uwagi wstępne	38
1.2.1. Chorwackie tradycje językowe	41
1.2.1.0. Uwagi wstępne	41
1.2.1.1. Język chorwacki w okresie 1967–1990	43
1.2.1.2. Język chorwacki po rozpadzie SFRJ	48
1.2.1.3. Alfabet i zasady pisowni	52
1.2.2. Bośniacko-hercegowińskie tradycje językowe	53
1.2.2.0. Uwagi wstępne	53
1.2.2.1. Język w Bośni i Hercegowinie do połowy XIX wieku	58
1.2.2.2. Sytuacja językowa w Bośni Hercegowinie od połowy XIX wieku do 1970 roku	60
1.2.2.3. Język w Bośni i Hercegowinie w latach 1970–1990	65
1.2.2.4. Język bośniacki po rozpadzie SFRJ	67
1.2.2.5. Alfabet (alfabety) i zasady pisowni w Bośni i Hercegowinie	75
1.2.3. Czarnogórskie tradycje językowe	78
1.2.3.1. Czarnogórcy i ich język do 1830 roku	78
1.2.3.2. Język Czarnogórców w okresie 1830–1990	80
1.2.3.3. Język w Czarnogórze w okresie 1990–2007	83
1.2.3.4. Język czarnogórski w niepodległej Czarnogórze. Początek prac normatywnych	86
1.2.3.5. Alfabety	90
1.2.4. Serbskie tradycje językowe	93
1.2.4.1. Język Vuka	93
1.2.4.2. Wariant belgradzki (belgradzki język literacki)	97
1.2.4.3. Alfabet, czy alfabety? Serbskie dyskusje wokół statusu i uży- cia występujących współcześnie obu alfabetów	103

Rozdział drugi	
Zróżnicowanie konfesyjne istotnym czynnikiem świadomości narodowej (i językowej)	109
2.0. Uwagi wstępne	111
2.1. Katolicyzm Chorwatów	115
2.1.1. Struktura konfesyjna w Chorwacji	115
2.1.2. Rys historyczny	116
2.1.3. Konferencja Biskupów Chorwackich	118
2.1.3.0. Uwagi wstępne	118
2.1.3.1. Statut i struktura	119
2.1.3.2. Instytucje kościelno-oświatowe	121
2.2. Wspólnota Islamska wyrazicielką największej grupy religijnej w Bośni i Hercegowinie	123
2.2.1. Zróżnicowanie narodowe i konfesyjne	123
2.2.2. Islam w Bośni i Hercegowinie	124
2.2.2.1. Formowanie się i rozwój Wspólnoty Islamskiej w Bośni i Hercegowinie	124
2.2.2.2. Struktura Wspólnoty Islamskiej w Bośni i Hercegowinie ..	128
2.2.2.3. Instytucje religijno-oświatowe	130
2.2.3. Uwagi końcowe	131
2.3. Zróżnicowanie konfesyjne Czarnogóry. Czarnogórska Cerkiew Prawosławna	133
2.3.1. Struktura konfesyjna w Czarnogórze	133
2.3.2. Czarnogórska Cerkiew Prawosławna jako czarnogórski Kościół narodowy	134
2.3.2.0. Uwagi wstępne	134
2.3.2.1. Struktura Czarnogórskiej Cerkwi Prawosławnej	136
2.3.2.2. Czarnogórska Cerkiew Prawosławna wobec tożsamości i języka swoich wiernych	137
2.3.2.3. Zarzuty CPC względem SPC dotyczące negowania świadomości czarnogórskiej	138
2.4. Prawosławne społeczeństwo Serbii. Serbska Cerkiew Prawosławna ..	140
2.4.1. Struktura konfesyjna w Serbii	140
2.4.2. Serbska Cerkiew Prawosławna jako serbski Kościół narodowy ..	141
2.4.2.1. Rys historyczny	141
2.4.2.2. Struktura Serbskiej Cerkwi Prawosławnej	143
2.4.2.3. Instytucje kościelno-oświatowe	145
2.5. Zagrożenia wynikające z polityzacji religii	146
2.5.1. Silne elementy oddziaływania nacjonalizmu i populizmu	146
2.5.2. Wpływ Serbskiej Cerkwi Prawosławnej w Serbii i Kościoła katolickiego w Chorwacji na życie społeczno-polityczne	150

Rozdział trzeci

Polityczno-prawno-administracyjne ramy funkcjonowania środkowopółudniowosłowiańskich organizmów

państwowych	155
3.0. Uwagi wstępne	157
3.1. Uwarunkowania społeczno-polityczne powstania niezależnych orga- nizmów państwowych	159
3.2. Organizmy państwowe Słowian środkowopółudniowych	162
3.2.1. Republika Chorwacji (Republika Hrvatska)	162
3.2.1.0. Uwagi wstępne	162
3.2.1.1. Symbole państwowe	163
3.2.1.2. Podział administracyjny	164
3.2.1.3. Zasady ustroju	165
3.2.1.3.0. Uwagi wstępne	165
3.2.1.3.1. Władza wykonawcza	166
3.2.1.3.2. Władza ustawodawcza	168
3.2.1.3.3. Władza sądownicza	170
3.2.1.3.4. System partyjny i partie polityczne	171
3.2.1.3.5. Samorząd regionalny	173
3.2.2. Bośnia i Hercegowina (Bosna i Hercegovina / Босна и Херце- говина)	173
3.2.2.0. Uwagi wstępne	173
3.2.2.1. Symbole państwowe	174
3.2.2.2. Podział administracyjny	177
3.2.2.2.0. Uwagi wstępne	177
3.2.2.2.1. Federacja Bośni i Hercegowiny (Federacija Bosne i Hercegovine)	178
3.2.2.2.2. Republika Serbska (Република Српска / Republika Srpska)	178
3.2.2.2.3. Dystrykt Brčko (Distrikt Brčko / Дистрикт Брчко) ..	179
3.2.2.2.4. Miasta urzędowe (oficjalne)	179
3.2.2.3. Zasady ustroju	180
3.2.2.3.0. Uwagi wstępne	180
3.2.2.3.1. Specyficzny model organów władzy wykonawczej. Wysoki Przedstawiciel. Prezydencja. Rada Ministrów ..	180
3.2.2.3.2. Władza ustawodawcza	182
3.2.2.3.3. Władza sądownicza	183
3.2.2.3.4. System partyjny i partie polityczne – wyraziciele multi- etnicznego społeczeństwa Bośni i Hercegowiny	183
3.2.2.3.5. Struktura władzy jednostek federacyjnych	187
3.2.2.3.6. Samorząd regionalny	188

Rozdział trzeci**Polityczno-prawno-administracyjne ramy funkcjonowania
środkowopółudniowosłowiańskich organizmów**

państwowych	155
3.0. Uwagi wstępne	157
3.1. Uwarunkowania społeczno-polityczne powstania niezależnych orga- nizmów państwowych	159
3.2. Organizmy państwowe Słowian środkowopółudniowych	162
3.2.1. Republika Chorwacji (Republika Hrvatska)	162
3.2.1.0. Uwagi wstępne	162
3.2.1.1. Symbole państwowe	163
3.2.1.2. Podział administracyjny	164
3.2.1.3. Zasady ustroju	165
3.2.1.3.0. Uwagi wstępne	165
3.2.1.3.1. Władza wykonawcza	166
3.2.1.3.2. Władza ustawodawcza	168
3.2.1.3.3. Władza sądownicza	170
3.2.1.3.4. System partyjny i partie polityczne	171
3.2.1.3.5. Samorząd regionalny	173
3.2.2. Bośnia i Hercegowina (Bosna i Hercegovina / Босна и Херце- говина)	173
3.2.2.0. Uwagi wstępne	173
3.2.2.1. Symbole państwowe	174
3.2.2.2. Podział administracyjny	177
3.2.2.2.0. Uwagi wstępne	177
3.2.2.2.1. Federacja Bośni i Hercegowiny (Federacija Bosne i Hercegovine)	178
3.2.2.2.2. Republika Serbska (Република Српска / Republika Srpska)	178
3.2.2.2.3. Dystrykt Brčko (Distrikt Brčko / Дистрикт Брчко) ..	179
3.2.2.2.4. Miasta urzędowe (oficjalne)	179
3.2.2.3. Zasady ustroju	180
3.2.2.3.0. Uwagi wstępne	180
3.2.2.3.1. Specyficzny model organów władzy wykonawczej. Wysoki Przedstawiciel. Prezydencja. Rada Ministrów ..	180
3.2.2.3.2. Władza ustawodawcza	182
3.2.2.3.3. Władza sądownicza	183
3.2.2.3.4. System partyjny i partie polityczne – wyraziciele multi- etnicznego społeczeństwa Bośni i Hercegowiny	183
3.2.2.3.5. Struktura władzy jednostek federacyjnych	187
3.2.2.3.6. Samorząd regionalny	188

3.2.3. Republika Czarnogóry (Republika Crna Gora / Република Црна Гора)	189
3.2.3.0. Uwagi wstępne	189
3.2.3.1. Symbole państwowe	191
3.2.3.2. Podział administracyjny	194
3.2.3.3. Zasady ustroju	195
3.2.3.3.0. Uwagi wstępne	195
3.2.3.3.1. Władza wykonawcza	196
3.2.3.3.2. Władza ustawodawcza	197
3.2.3.3.3. Władza sądownicza	198
3.2.3.3.4. System partyjny i partie polityczne	199
3.2.3.3.5. Samorząd regionalny	201
3.2.4. Republika Serbii (Република Србија)	202
3.2.4.0. Uwagi wstępne	202
3.2.4.1. Symbole państwowe	203
3.2.4.2. Podział administracyjny	207
3.2.4.3. Zasady ustroju	208
3.2.4.3.0. Uwagi wstępne	208
3.2.4.3.1. Władza wykonawcza	208
3.2.4.3.2. Władza ustawodawcza	210
3.2.4.3.3. Władza sądownicza	210
3.2.4.3.4. System partyjny i partie polityczne	212
3.2.4.4. Problem Kosowa	216
3.2.4.4.1. Albańczycy w Kosowie	216
3.2.4.4.2. Konflikt albańsko-serbski	218

Rozdział czwarty

Słowianie śródkowopółniami wobec integracji

w ramach Unii Europejskiej	223
4.0. Uwagi wstępne	225
4.1. Proces akcesyjny i stan obecny	231
4.1.1. Unia Europejska – jej istota, historia i cele	231
4.1.2. Założenia procesu negocjacyjnego	232
4.1.2.1. Istota rozszerzenia oraz kryteria członkostwa w Unii Europejskiej	232
4.1.2.2. Negocjacje akcesyjne i ich przebieg	234
4.1.3. Chorwacja a Unia Europejska	236
4.1.3.0. Uwagi wstępne	236
4.1.3.1. Historia stosunków Chorwacji z Unią Europejską	237
4.1.3.2. Chorwacja wobec różnorodności kulturowo-językowej Europy	240

4.1.3.3. Szkoły wyższe	240
4.1.4. Bośnia i Hercegowina a Unia Europejska	241
4.1.4.0. Uwagi wstępne	241
4.1.4.1. Historia stosunków Bośni i Hercegowiny z Unią Europej- ską	241
4.1.4.2. Bośnia i Hercegowina wobec różnorodności kulturowo- językowej Europy	242
4.1.4.2.0. Uwagi wstępne	242
4.1.4.2.1. Fundamentalne prawa człowieka gwarantem stabil- ności	243
4.1.4.2.2. Sytuacja języka chorwackiego w Bośni i Hercegowinie ...	246
4.1.4.2.3. Specyfika szkolnictwa wyższego	250
4.1.4.2.3.0. Uwagi wstępne	250
4.1.4.2.3.1. Federacja Bośni i Hercegowiny	250
4.1.4.2.3.2. Republika Serbska	251
4.1.5. Czarnogóra a Unia Europejska	252
4.1.5.0. Uwagi wstępne	252
4.1.5.1. Czarnogóra wobec różnorodności kulturowo-językowej Europy	253
4.1.5.2. Historia stosunków Czarnogóry z Unią Europejską	254
4.1.5.3. Szkoła wyższa	254
4.1.5.4. Trudna droga uchwalenia Konstytucji Republiki Czarno- góry i zwycięstwo kompromisu	255
4.1.5.4.0. Uwagi wstępne	255
4.1.5.4.1. Problem nazwy języka urzędowego	256
4.1.5.4.2. Problem wspólnoty / wspólnot religijnych	258
4.1.5.4.3. Problem narodu / narodów konstytucyjnych	259
4.1.5.4.4. Wypracowany kompromis – obywatel (a nie naród konstytucyjny), urzędowy język czarnogórski, bez wy- szczególnienia wspólnoty religijne	260
4.1.6. Serbia a Unia Europejska	263
4.1.6.0. Uwagi wstępne	263
4.1.6.1. Serbia wobec różnorodności kulturowo-językowej Europy	263
4.1.6.2. Historia stosunków Serbii z Unią Europejską	264
4.1.6.3. Szkoły wyższe	266
4.1.7. Współpraca regionalna w dążeniach do członkostwa w Unii Europejskiej	267
4.2. Europejska Karta Języków Regionalnych lub Mniejszościowych a jej ustawowe gwarancje w państwach Słowian środkowopółnocnych	269
4.2.0. Uwagi wstępne	269
4.2.1. Europejska Karta Języków Regionalnych lub Mniejszościowych	269

4.2.2. Gwarancje konstytucyjne poszanowania języków regionalnych lub mniejszościowych	272
4.2.3. Działania ustawowe (formalno-prawne)	273
4.2.3.1. Republika Chorwacji	273
4.2.3.2. Bośnia i Hercegowina	276
4.2.3.3. Republika Czarnogóry	278
4.2.3.4. Republika Serbii	281
4.3. Priorytety językoznawstwa chorwackiego, bośniackiego, czarnogórskiego i serbskiego w procesach włączania się narodów środkowo-południowosłowiańskich w struktury Unii Europejskiej	283
Uwagi końcowe	288
Резюме	291
Zusammenfassung	293
Bibliografia i netografia	295
1. Gramatyki, słowniki, zasady pisowni	295
2. Monografie, podręczniki	297
3. Prace zbiorowe	305
4. Artykuły, felietony	307
5. Konstytucje. Ustawy. Deklaracje. Odezwy. Statuty. Wytyczne. Dokumenty (biblio- i netografia)	330
6. Inne publikacje (biblio- i netografia)	334
7. Netografia	337
Organy ustawodawcze i władza wykonawcza – nazwy oficjalne i strony internetowe	341
Indeks nazwisk	345